

Pacifisten reportage | Op de Tegentop in Den Haag zoekt een bont gezelschap van vredesstichters een alternatief voor de Navo. Makkelijk is dat niet. 'Wij zijn de vredesmacht van de toekomst!'

Strijdbaar op de Tegentop: 'Het is een zootje bij de Navo'

Phaedra Werkhoven
Den Haag

"Ik ben echt in shock van wat er gebeurt, met het alsmat doorgaande militariseren en bangmakerij", zegt Femke Ouëndag (60), die samen met haar vriendin Ludmilla Lipskaya (59) naar de Tegentop voor Vrede en Rechtvaardigheid in Den Haag is gekomen.

De top is een initiatief van de Nieuwe Vredesbeweging en verschillende activistische organisaties, en is gericht tegen de Navo-top. Ouëndag vindt dat de regering er voor de mensen moet zijn, niet andersom. Samen met Lipskaya zet ze vrouwendialogen op. Ouëndag: "Vrouwen zouden nooit in oorlogen terecht komen. Iedereen met een hart zou dat niet doen. Daarom willen we die *sisterhood* aanwakkeren. We zijn veel krachtiger dan we denken."

Zo'n driehonderd mensen hebben zich ingeschreven voor de Tegentop, van bezorgde burgers tot mensen die al in de Nieuwe Vredesbeweging of aanverwante vredesinitiatieven zijn aangesloten. In sommige zalen vloeien er tranen vanwege al het leed in Gaza, uit andere zalen klinkt strijdbaar gejuich.

Februaristaking

Guido van Leemput, een van de initiatiefnemers van de Nieuwe Vredesbeweging staat bij de deur mensen te verwelkomen. "Het is een zootje bij de Navo en daar moeten we wat mee. Maar ons antwoord erop weet ik ook nog niet. Als Trump zegt dat de Navo-norm niet voor hem geldt, waarom zou die dan wel voor anderen gelden?"

Hij denkt dat burgers veel meer macht hebben dan ze denken. "Was de Februaristaking niet effectief soms? En het andere verzet in Nederland?"

In een ramvolle en zinderend hete zaal trapt Peter Mertens, een marxistische denker van de Belgische PvdA, de morgen stevig af. "Kameraden", stelt hij, "ik ben niet naar Nederland gekomen voor Mark Rutte en de Nederlandse regering, maar voor die 150.000 mensen die de Rode Lijn trokken".

Mertens stelt dat de Navo meer dan ooit een instrument voor Amerikaanse machtspolitiek is geworden, waar arbeiders de prijs voor betalen. Het is een aanvalsorganisatie, niet een verdedigingsorgaan, zegt hij. "De Trump-norm is geen verplichting waar we allemaal achteraan moeten lopen. Het zijn leugens dat we niet iets anders kunnen doen. Er was decennia nooit ergens geld voor en nu ineens zijn er miljoenen voor oorlog. En er is bijna geen debat."

Er volgt een luid applaus uit de zaal. "Wij zijn de vredesmacht van de toekomst, kameraden!"

De hele dag zijn er op verschillende plekken paneldiscussies over verschillende thema's. De Koude Oorlog, Gaza en Israël. Het is een vriend-

In meerdere zalen gingen mensen met elkaar in gesprek tijdens de Tegentop in Den Haag. FOTO'S BOUDEWIJN BOLLMAN

delijk festivalsfeertje. Jong en oud lopen door elkaar, ondanks de hitte dragen veel mensen een pro-Palestina-jaas.

In een zaaltje is een debat met Nederlandse linkse politici over de Navo. Op het podium zitten Stevie Nolten van Bij1, Bastiaan Meijer van de SP en Maite van Lith van de RSP (Revolutionair Socialistische Partij).

Volgens Meijer is de SP niet tegen de Navo, maar wel voor uitbreiding

van Amerika. Bij1 is wél tegen de Navo: de partij ziet het bondgenootschap als een imperialistisch machtsblok. Van Lith van de RSP zegt dat de angst voor Rusland wordt opgehitst: "De rode loper wordt hier voor Trump uitgerold zonder dat er nagedacht is over een alternatief. De Tweede Kamer gaat klakkeloos mee in die 5-procentnorm."

Dan barst de discussie in de zaal los. Een oudere meneer in een net

'Als de Navo geen vrede af kan dwingen, waar is ze dan nuttig voor?'

Henk Baars van Kerk en Vrede

pak staat op, zijn vuist gaat in de lucht. "Word wakker! We staan aan het ravijn. Iedereen gaat dood. Het is geen tijd voor nuance!"

Ook een oudere vrouw wordt boos van de discussie. "Het is wél realistisch om pacifistisch te zijn. We moeten zelf actievoeren en niet de hele tijd elkaar bevechten. Wij burgers zijn de tegenmacht."

Onbestaanbaar

Daar is Bastiaan Meijer van de Haagse SP het mee eens. Hij vindt het al lastig om op feestjes te zeggen dat hij tegen de wapenwedloop is. "We moeten ons niet uit elkaar laten spelen."

Meijer zou het onbestaanbaar vinden als geld zou worden weggeleid van de sociale zekerheid naar defensie, zegt hij. "Dat moeten we

mensen duidelijk maken, want ik weet zeker dat burgers dat niet willen."

Het ontbreekt aan slogans, merkt Harry van Bommel, voormalig SP-politicus en inmiddels lid van de Partij voor de Dieren, op. "Ik denk dat je met een oproep als 'Tegen rearm Europe' mensen breed kunt organiseren."

Nu staat de man in pak weer op en roept richting het jonge panel: "Oorlog is geen oplossing. Geen Navo, niks! Jullie zijn jong, durf!"

Henk Baars (72), van Kerk en Vrede is blij met de aanblik van zoveel jonge mensen op de Tegentop. Hij heeft niet stante pede een alternatief voor de Navo. "Dat zal nog flink zoeken zijn. Het moet een totaal ander veiligheidssysteem worden. Wat wij nu doen is aan de achterkant duwen. Waarom zoekt de politiek het alleen maar in militaristische oplossingen?"

En, glimlacht hij, je kunt alles over Trump zeggen, maar hij gaat wel 'averechts vooruit', zoals ook de Vredesbeweging zelf. "Een stapje vooruit en een stapje achteruit." Want, vervolgt hij: "Als de Navo met zoveel militaire middelen geen vrede af kan dwingen, waar is ze dan nuttig voor?"